

En unik fuglejæger

■ TEKST: JYTTE NYSOM

FOTO: WIEGAARDEN/JØRGEN BAK RASMUSSEN

Med sine anatomiske ejendommeligheder blev den norske lundehund skabt til jagt på lunder (søpapegøjer) på de stejle fjelde omkring fjordene og langs kysten. I dag trives den som familiehund

Lundehunden er en lille, rektangulær og forholdsvis let spidshund.

Norsk lundehund er en ældgammel hunderace, som blev brugt til jagt på lundefugle (søpapegøjer) over store dele af Norges kyst. Vi ved ikke med sikkerhed, hvor gammel racen er, men vi har beskrivelser af lundefangst med hunde, som er over 500 år gamle.

En helt speciel skabning

Lundehunden har en række sjældne anatomiske særtræk, der er fordelagtige under jagten på lunder. Et af dem er poterne, der er forsynet med en ekstra tå samt 7 trædepuder på forpoterne og 8 på bagpoterne. Disse specielle poter giver hunden et særdeles godt fodfæste, og gør den bl.a. i stand til at balancere på stejle og glatte sten og krybe gennem trange gange. Øret har også specielle egenskaber.

Lundehunden er en af verdens mest sjældne hunderacer

Øregangen kan lukkes, så kun en lille tragt er åben. På denne måde beskyttes øret mod jord og fugtighed, mens det stadig er muligt for hunden at opfange lyde.

Lundehunden er meget fleksibel i sine bevægelser. Forbenene kan føres ret ud til siden, og fleksibiliteten i nakken gør, at hunden kan bøje hovedet bagover mod nakken. Denne egenskab har hunden haft brug for, når den skulle færdes i snævre bjerggange.

Mange lundehunde mangler et sæt af de små kindtænder. Denne mangel har gjort, at hunden ikke så let skadede de lundefugle, den fangede, og fuglene blev således bragt levende ud til jægeren.

På jagt

Ikke bare lundefuglens kød var vigtig for befolkningen, man brugte også dens dun, som var lige så fine som edderdun, og de gav et kærkomment tilskud til indtægten fra fiskeri og smålandbrug. Derfor var lundehunden af stor værdi. På Fugløya i Gildeskål stod i 1880 en god lundehund i samme værdi som en ko.

Det blev regnet for godt, når en hund tog 30 fugle på en nat, men der er dog hunde, der kunne tage 80 fugle på en tur. En enkelt var helt oppe på 130 stk.!

Lundefuglen er ikke en dorsk fugl, der bare venter på, at skæbnen skal indhente den. Den har et godt våben i det kraftige næb. Det er sket, at fuglen har trukket det længste strå, selvom det ikke er ofte, og det har været en blodig og slukøret hund, der er kommet ud fra kampen. Det kunne ikke undgås, at en hund af og

til forsvandt eller kom til skade. De løse sten kunne forårsage skred. Der var mange gange, hvor hundene kunne komme ind, men ikke

ud igen, og ejeren kunne bare stå og vride sine hænder.

Lundehunden ramt af arbejdsløshed

Omkring 1850 gik man over til at fange fuglene med net, behovet for lundehunden forsvandt - og dermed også de fleste lundehunde. Havde beboerne i det lille fiskerleje, Måstad på Værøy i Lofoten, ikke levet så afsondret helt frem til vore dage, havde lundehunden antagelig været historie. Alle de andre steder, hvor lundehunden levede, forsvandt den.

Folket på Værøy var afhængige af hundene, og ingen andre hunde kunne præstere det arbejde, som de små dresserede lundehunde gjorde. Derfor var der ingen i Måstad, der talte om andre hunde end lundehunden, og derfor var de racerene. ►

FAKTA OM norsk lundehund

TEMPERAMENT

Vågen, energisk og livlig

BEHOV

Et godt socialt liv, regelmæssig motion og mange mentalt stimulerende opgaver

STØRRELSE

Hanner: 35-38 cm. Tæver: 32-35 cm

PELS

Tæt og strid dækpels med en blød underuld. Kræver ganske lidt pelspleje.

FARVER

Fra rød til fawn, idet pelsen er mere eller mindre iblandet hår med sorte spidser. Også sort eller grå. Alle med hvide aftegninger. Også hvid med mørke aftegninger.

Lundehunden er
gesvindt og har et
suverænt fodfæste på
grund af den ekstra tå
og de ekstra træde-
puder.

Smidigheden og evnen til at bevæge sig over alt
er fremherskende hos lundehunden.

Selvom indavlen var drevet langt, var racen ikke særlig degenereret. Indavlen er nok også årsag til lundehundens ensartethed. Dengang var der en stamme på 50 hunde. Sidst i 1930'erne kom der fornyet interesse for lundehunden, og man begyndte så småt at avle på den uden for øen. I 1943 blev den norske lundehund anerkendt af Norsk Kennel Klub. Senere kæmpede lundehundebeholdningen mod hundesyge af flere omgange, men det lykkedes at oprettholde en mindre bestand.

Lundehunden kom til Danmark i 1970'erne, og bestanden er stadig ganske lille – den tæller ca. 80 eksemplarer. På verdensplan er der ca. 1500 lundehunde – primært i de nordiske lande, men blandt andet også i Holland, Tyskland og USA.

Mentalitet

Lundehunden er en typisk familiehund. Den er meget glad for børn og er en god følgesvend. Den er årvågen, energisk, livlig, kvik, intelligent, lydhør, nysgerrig og følger med i alt. Lundehunden har sit jagtinstinkt i behold, men den strejfer ikke. Den er selvstændig og har sin egen mening om, hvad den vil og ikke vil. Men det betyder ikke, at den kun går sine egne veje. Den kan godt opdrages til at blive en lydighund. Racen knytter sig til alle i familien og vil helst vide, hvor hele familien er. Lundehunden bryder sig ikke om, at der bliver talt hårdt til den. Den kræver megen kærlighed, venlighed

og stor opmærksomhed. Får den det, får man også en meget kærlig og glad lille hund, som er utrolig hengiven overfor sine mennesker. Den kan være noget reserveret over for fremmede.

Aktivering af lundehunden

Lundehunden elsker gåture og har godt af mental aktivering. Vil man gå til lydighedstræning med en lundehund, skal man træne varieret og vejlede den venligt. Line-

I tidligere tider havde en
god lundehund samme værdi
for bonden som en ko

føring, sit, stå og dæk og lign. er discipliner, der godt kan indlæres, men som ikke må gentages i for lang tid af gangen. Så mister hunden interessen for træningen. Søgning efter genstande og sporsøg er super beskæftigelse for lundehunden, da den her bruger sine raceegenskaber. Lundehunden vil også meget gerne apportere. Noget, som lundehunden er god til at holde interessen fanget af, er agility og rally-lydighed. Variationen i disse træningsformer passer godt til dens temperament. Flere er også begyndt at benytte lundehunden til dog-dancing. Selv træk af vogn er der flere, der træner – selvfølgelig med små vogne der passer til lundehundens størrelse. Alt i alt er beskæftigelsesmulighederne mange for den norske lundehund – en race der er skabt til at arbejde. ■

Se mere på www.spidshundklubben.dk